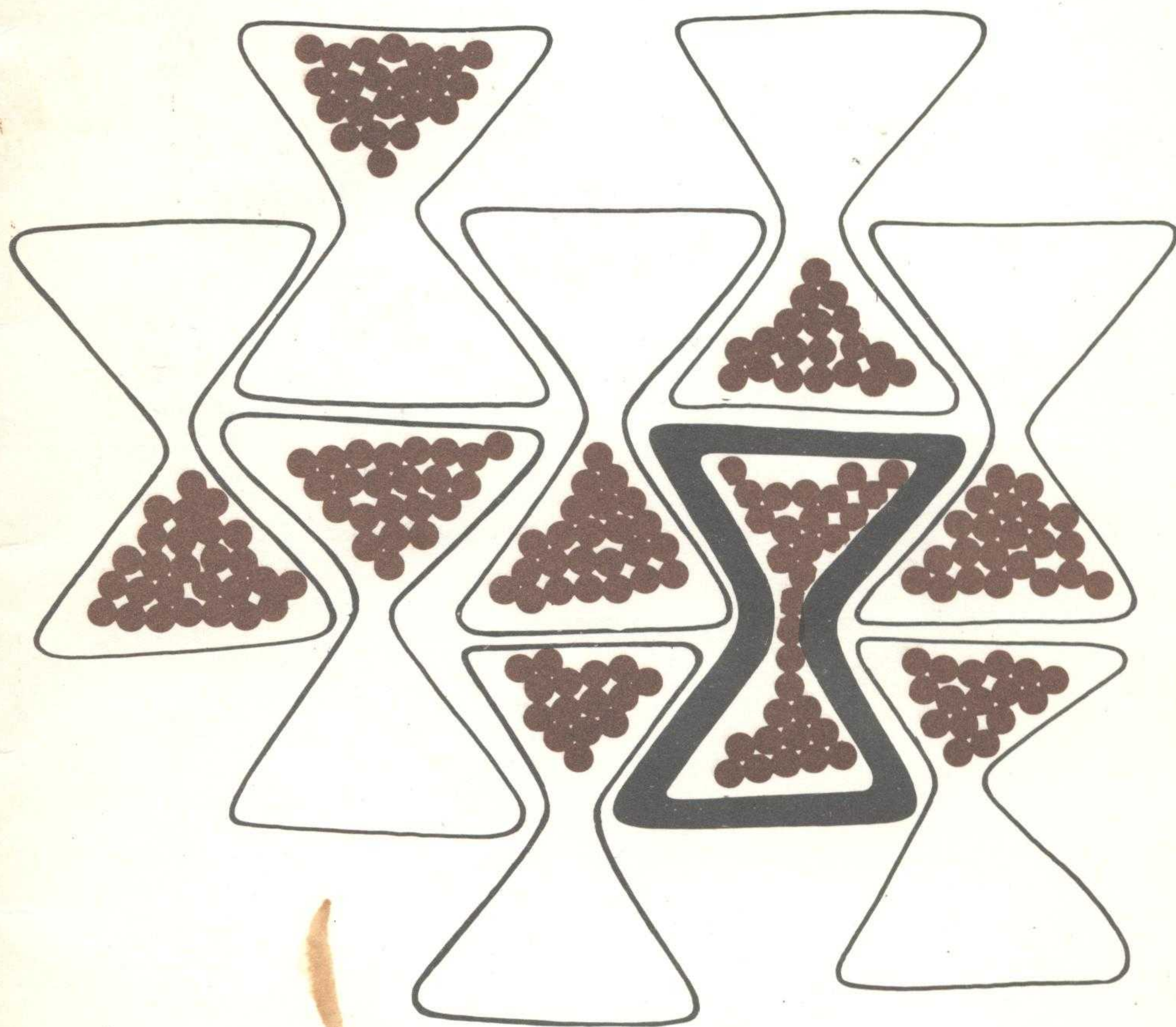

de zandloper

een uitgave van de
vereniging oud-ede

**HEIJ
EDE**

**ALS DEZE DIENST
UW ERF OPRIJDT-
ZIJN VUILNISPROBLEMEN
UIT DE TIJD.**

Uitgave van de vereniging "OUD-EDE".

Redactie: J. Das, Weerdestein 205, Ede tel. 17052

J. J. G. van der Pol, Burg. Prinslaan 26, Ede
tel. 14409

J. Strijbos, v. Anrooylaan 7, Ede

Ontwerp omslag: cees van rixoord

Druk: AZO, Ede

Bestuur der Vereniging

Voorzitter : J. de Nooy, Doelenplein 10, Ede tel. 10690

Secretaris : J. Das, Weerdestein 205, Ede tel. 17052

Penningm. : J. Leissner, Middelberglaan 1, Ede tel. 12737

2e Voorz. : G. W. Bos, Stationsweg 42, Ede tel. 10550

2e Secr. : B.L. Jager, Olthorst 6, Ede tel. 17476

Ereleden : Meij. A. v.d. Craats

Hr. H.M. Oldenhof

Hr. D. Talma.

Minimum kontributie f 10, -- per jaar

over te maken op de rekening van oud-edes nr 470986034 bij de
amrobank te ede

het gironummer van de amrobank is 986472

Men vraagt aan de bestuursleden van Oud-Ede herhaaldelijk:
Hoe is de stand van de Museumplannen?

Door de mededelingen op onze laatste ledenvergadering is er openbaarheid gekomen inzake Ede Centrum.

Welnu, rond is de zaak nog niet maar er is één helder lichtpunt bijgekomen nl. de Directie der Ned. Spoorwegen heeft de huurtermijn van 5 jaren ingetrokken zodat de plannen op langere termijn verder ontwikkeld kunnen worden.

Ons vertrouwen in een goede gang van zaken is groot. Is er wat positiefs te melden dan talmen wij daarmee niet maar: een goed Nederlands spreekwoord is:

"Stoor geen broedende kip!"

J. de Nooy, voorzitter.

van de penningmeester.

in onze laatst gehouden ledenvergadering van 27 september 1973 is besloten, de minimumkontributie te verhogen tot f 10,-- per jaar

hogere bijdragen worden natuurlijk zeer gewaardeerd deze verhoging is noodzakelijk geworden door de sterke stijging van porti drukwerk en andere kosten.

en het feit dat u nu drie maal per jaar onze uitgave "de zandloper" ontvangt, hetgeen grote kosten voor de vereniging meebrengt gaarne hopen wij dat u voortaan hiermede rekening wilt houden.

w.g. j. leissner penningm.

o-o-o-o-o

van de redactie.

de redactie wil gaarne van onze leden reacties op de inhoud van de zandloper.

misschien zijn er onder onze leden ook mensen die over een bepaalde periode of misschien gedeelte van de gemeente ede meer willen weten.

tot nu toe is er op de inhoud van de zandloper gunstig gereageerd. de redactie wil gaarne opbouwende kritiek

schrijf gerust naar de redactie, de adressen staan in dit blad.

HUIZE STOMPEKAMP.

door J. de Nooy.

Even vóór de eeuwwisseling, toen de Stompekamp nog een ongerept landgoed was, begrensd door de Amsterdamseweg, Kernheim en Edese bos en de plannen voor de spoorweg Ede-Nijkerk op uitvoering stonden, vestigde zich hier met zijn gezin: Mr. A.C.A. Tielkemeyer, een in alle opzichten stevige veertiger, met landheerallures, met een jonge, altijd zeer modieus geklede echtgenote en 2 dochtertjes.

Deze nieuwe landheer, voorheen Commandant van de Amsterdamse Schutterij, was de hoofdstad beu geworden door een ten zijnen koste geslaagde studentenstunt.

Op de aankoop van Stompekamp, bewoond door de fam. Knuttel, volgde een ingrijpende verbouwing. Helaas beschikt Oud-Ede niet over een afbeelding van vóór de verbouwing. Bekend is wel

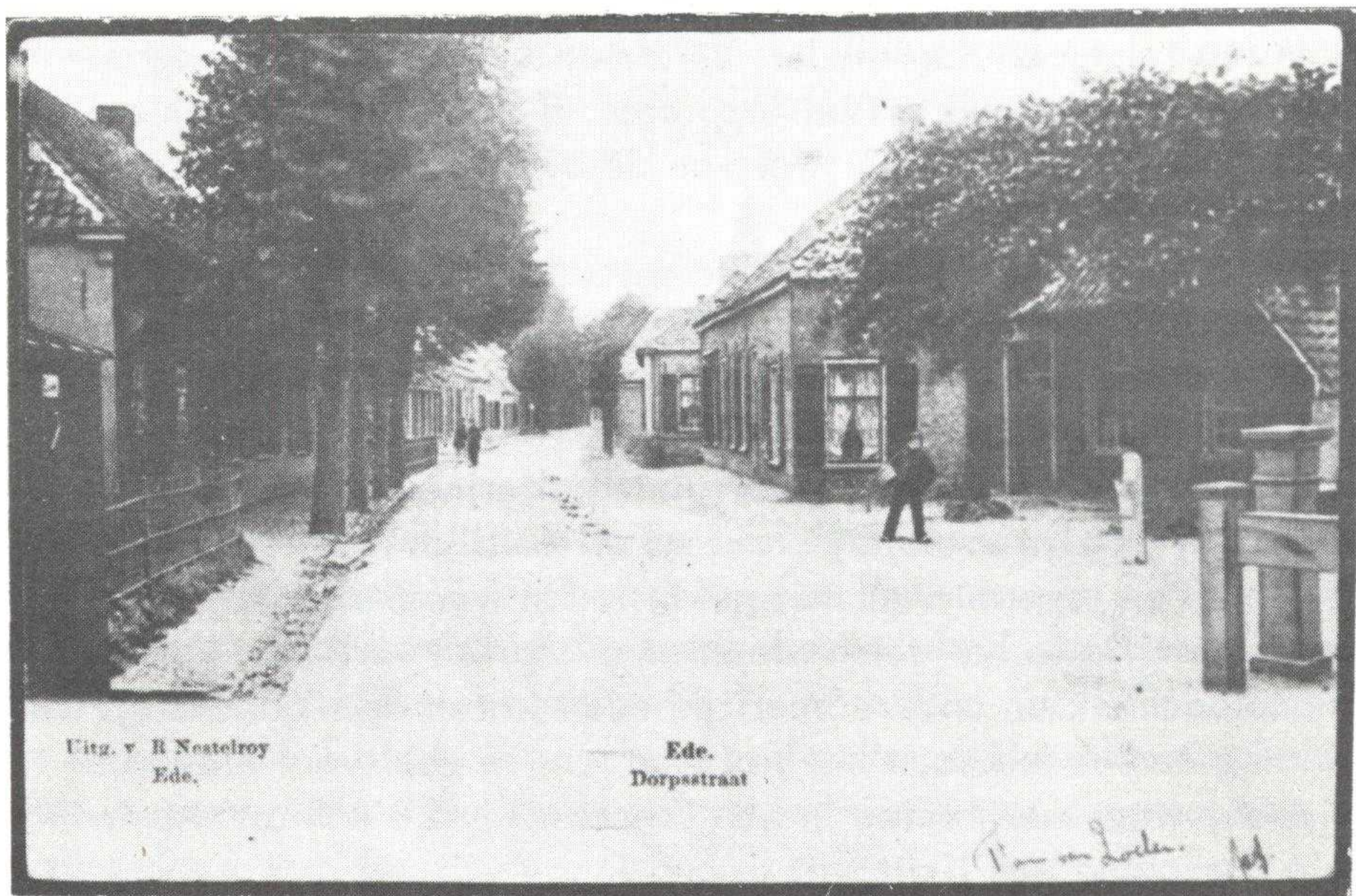
dat de Stompekamp groot genoeg was in oppervlakte om bij militaire manoeuvres een tentenkamp te zien opslaan. De Edese jeugd zag beduusd hoe zoiets in korte tijd kon plaatsvinden maar, toen de wachtpost werd uitgezet en een heuse puntige bajonet op het geweer klikte, dacht zij dat dat hun gold, dus - een snelle aftocht naar huis.

De foto toont het resultaat van de verbouwing. 't Was voor Edese begrippen een paleis. Als verlichting: electriciteit, opgewekt door eigen generator. En dat in het petroleumtijdperk van Ede.

De nieuwe landheer was een hartstochtelijk jager. In zijn serre, die drie gevels van het huis sierde, stonden de geweren schietklaar want zijn jachtterrein om en nabij het huis was groot.

Zijn conversatietoon was luid en recht op de man af, doorspekt met uitdrukkingen die hem nu in conflict zouden brengen met het vloekverbod. De gouvernante zag de jeugd eens gooien naar rijpe kastanjes. Die boom staat er nog. Kalm wandelde zij uit ons gezichtsveld om even daarna Mr. A.C.A. zelf van achter de struiken op ons af te zien komen. Van de vele bedreigingen bleef

er één bekend: Ik zal jullie een schot zout (anderaan de rug) schieten lummels enz. (Vroeger was zout hard korrelig.) De uitvoering van die bedreiging werd niet afgewacht: klompjes in de hand diende de meul met haar vele stoffige hoekjes tot wijkplaats.

Mevrouw Jacoba Tielkemeyer-van Wessem was een opgeruimde en vriendelijke verschijning; de ziel van een damesclub die de bewaarschool (aan het Bettekamperpad) beheerde.

Bij haar schoolbezoek waren haar 2 dochttertjes aanwezig en de schoolbevolking had altijd het gevoel: hier is de koningin met de prinsesjes. Bovendien werd bij deze gelegenheid getracteerd. De familie had een uitgebreide staf van personeel. Een koetsier, die twee vurige zwarte paarden mende en diverse rijtuigen onderhield. Later werd hij chauffeur op een glanzende Eysink coupé. Verder drie à vier keukenhulpen in diverse rangen; tuinlieden en een vaste timmerman.

De heer en mevrouw Tielkemeyer waren in hun sociale gevoelens hun tijd ver vooruit. Men "diende" er graag; vandaar ook de

volgende advertentie:

"Mevrouw Tielkemeyer verlangt een binnenmeisje, genegen muts en katoen te dragen en witte kousen."

Toen het landgoed doorsneden werd met de spoorlijn bedong de heer Tielkemeyer een privé stopplaats. Zelden of nooit is hier gebruik van gemaakt maar wel van de overweg om bij de rest van zijn landgoed te komen.

Voor de jeugd was de heer Tielkemeyer een man van gezag. Liep hij door het dorp midden op de weg, want de vele particuliere stoepen en kettingen dwongen daartoe, dan ging bij jong en oud de pet af als groet.

Zijn flinke figuur in overjas en ruime pellerinecombinatie dwong respect af en zijn sociale gevoelens uitten zich met kerstfeest. Personeel en leveranciers met gezinsleden waren dan de gasten van de familie in het versierde en met kaarsen verlichte koetshuis. Chocolademelk en andere heerlijkheden waren ruim aanwezig. En dan nog een cadeau aan het slot: het was te veel voor kinderbegrippen, want men leefde in een sobere tijd. Zo'n feest was in vele opzichten een lichtpunt in een lange winter zonder enige sociale voorziening. Menige werkeloze ging dan ook op stroperspad.

UITG. NAUTA, VELSEN. 3894.

Groeten uit EDE.

De Stompekamp werd nogmaals doorsneden. Nu door de in 1934 gereedgekomen omlegging van de Rijksweg. De melkfabriek Concordia kwam daarmee los van de Stompekamp (later daarover meer) en een ander stuk grond kocht de PGEM aan de Knuttelweg en de gemeente rekende met uitbreiding van de begraafplaats en kocht het aangrenzende perceel. Hiermede was de verkaveling een feit.

Serieuze gemeentehuisplannen zijn er in de dertiger jaren geweest voor de hoofdmoot van het landgoed, maar wegens "de slechte tijden" (uitbreken van de oorlog) werden ook deze plannen afgestemd en de rest verkaveld zoals nu nog de situatie is nl. Amsterdamseweg, Buitenzorglaan, Concordialaan en doorsneden met de Graaf Bentincklaan en de Leendert van Zoelenlaan.

Door het overlijden in 1929 van de heer Tielkemeyer (77) raakte de glans van het geheel verdwenen, temeer daar mevrouw Tielkemeyer verhuisde naar Arnhem.

In overleg bleef het huis nog in gebruik voor opslag van meubels van verdrevenen uit de kuststrook en kort na de oorlog viel het onder slopershanden.

Helaas - Glorie werd Historie.

Een daad van piëteit blijkt uit de naamgeving van de Tielkemeyerweg, geprojecteerd op het oude landgoed.

DE BUURT VAN LUNTEREN EN MEULUNTEREN

door J. Das

Anders dan men op grond van de naam zou verwachten, besloeg het grondgebied van de buurt Lunteren en Meulunteren slechts een gedeelte van dat van de kadastrale gemeente Lunteren en wel de secties B, C en K (Lunteren) alsmede H en I (Meulunteren).

De Buurt Lunteren wordt in de domeinrekening van Veluwe van 1333/34 reeds genoemd.

In die rekening komt onder de van nieuw ontgonnen gronden verschuldigde tijsen voor die, verschuldigd van de communitas Lunteren door de vicini (buren) aldaar.

De tijnsrol van de Ruwenthof van ca. 1360 bevat een hoofdstuk "census in Lunteremarke".

Het register van de beesten daterend uit 1526 onderscheidt Molenlunteren en Capellenlunteren.

In de verpondingsadministratie, die vanaf 1651 in het gemeentearchief aanwezig is, wordt dit gebied steeds als een geheel opgevoerd.

Dat Lunteren en Meulunteren als buurten ooit een afzonderlijk bestaan hebben geleid is nooit bewezen.

De naam Capellenlunteren, zoals deze wordt genoemd in het register van de beesten van 1526, zal kort tevoren zijn ontstaan. Immers tegen het einde van de 15e eeuw werd te Lunteren een kapel gebouwd, die aanvankelijk vanuit Ede werd bediend. Eerst in 1566 werd Lunteren een afzonderlijke kerkelijke gemeente.

Meulunteren, ook voorkomend als Molenlunteren en Meulenlunteren, zou een herinnering kunnen zijn aan een molen die daar ter plaatse zou hebben gestaan.

Hoewel de naam Molen- of Meulenlunteren in tenminste twee van elkander onafhankelijke bronnen voorkomt, heb ik omtrent het bestaan van een molen aldaar in de archieven niets kunnen vinden.

Het Buurboek, dat op 27 maart 1677 begint, vermeldt dat toen de buurspraak werd gehouden "tot Lunteren in de kerck, ter directie van den hooged. geboren heer van Laer als karspeljonker en Celiman van Ommeren sampt Nycolaas Lutteken, scholtis".

Blijkens het resolutieboek der Ambtsjonkeren vond de buurspraak altijd plaats ten overstaan van een der jonkeren der Ambts, waartoe op 23 maart 1682 werd gecomiteerd jonkheer Albert van Deelen, ontvanger-generaal (van Veluwe).

In een stuk van 1708 noemt deze zich buurrichter. Na 1682 komen in genoemd resolutieboek geen gevallen meer voor waarbij gecomiteerden worden aangewezen. Wel gebeurt het sindsdien steeds vaker dat de Ambtsjonkeren zich gaan bemoeien met het beheer der kerkegoederen, voordien kennelijk het arbeidsveld van de Buurt.

In 1720 is men van oordeel dat de toenmalige buurrichter Albert van Deelen tot den Olden Aller teveel werkzaamheden op

allerlei gebied te doen had, dan dat hij het buurrichterschap alleen kan waarnemen, zodat op de buurspraak werd besloten nog twee buurrichters aan te stellen en wel Jacob van Lauwick tot den Lakenburg en Johan van Wijnbergen tot de Glindhorst. Als presentiegeld ontvingen zij een daalder per dag. Toen de laatste van dit drietal in 1738 was overleden, besloot men voorlopig geen heer meer lastig te vallen, maar voortaan besluiten te nemen bij meerderheid van de aanwezige geërfden.

Eerst in 1771 werd weer een buurrichter benoemd bij meerderheid van stemmen en wel E.J. Ammon, scholtis te Ede.

Aanvankelijk schijnen er slechts drie buurmeesters te zijn geweest, sinds 1724 echter steeds vier, waarvan er jaarlijks twee aftraden.

Op de buurspraak werden ook de beide kerkmeesters aangesteld, en hoorde men de kerkerekeningen af, zulks waarschijnlijk tot omstreeks 1708.

Vanaf 16 juni 1718 hoorden de Ambtsjonkeren de kerkerekening af, zoals zij stelden, nadat dit sedert lange tijd niet was geschied en benoemden tevens de kerkmeesters, waarvan er een uit het Dorp afkomstig moest zijn en de andere buiten het Dorp woonde. Hieruit volgt, dat de Buurt aanvankelijk het beheer over de kerkegoederen moet hebben gevoerd.

Waarschijnlijk zullen het wel geërfden uit deze Buurt zijn geweest die de stoot gaven tot de afscheiding van de kerk van Lunteren van die van Ede. Of zij ook de koster-schoolmeester benoemde, zoals dat in Bennekom in de 17e eeuw wel door de Buurt geschiedde, is niet meer na te gaan, doch niet onwaarschijnlijk. Vast staat evenwel dat in 1695 deze funktionaris door de Ambtsjonkeren werd aangesteld.

Dat de Ambtsjonkeren reeds in het derde kwartaal van de 17e eeuw zeggenschap hadden over de kerkegoederen blijkt uit het feit dat in 1685 de onkosten ten gevolge van reparaties aan het predikantshuis uit de Ambtskas werden betaald.

Het zelfde geschiedde in 1688, nu wegens herstellingen aan het kerkgebouw, mits predikant en kerkmeesters een behoorlijke rekening zouden overleggen.

In 1704 richtte een zware storm schade aan aan kerk en toren.

Ook in dit geval waren het de Ambtsjonkeren en niet de Buurt, die maatregelen troffen voor het herstel. Het kerkdak werd aan de zuidzijde voorzien van blauwe pannen, die waren voorzien van gaten bestemd voor de bevestiging met koperdraad. De noordzijde, de schilden alsmede de toren werden met leien bedekt. De aanbesteding geschiedde door de Ambtsjonkeren samen met de zetters en de kerkmeesters en vond plaats ten huize van Steven van der Hart, waard van de Posthoorn te Ede. Ook het predikantshuis had schade opgelopen, welke eveneens uit de Ambtskas werd vergoed.

De koster-schoolmeester trad op als buurschrijver.

Ook benoemde de Buurt een scheuter, een soort veldwachter, die toezicht hield op de naleving der buurwetten. Hem werden door de buurmeesteren ook bodediensten opgedragen, terwijl hij tevens was belast met het inmanen der buurpenningen. Zo werd hem in 1683 gelast jongens te grijpen, die uit "dertelheijt en stoutigheijt" des zomers vruchten uit de tuin van de predikant kaaptten.

De verteringen die tijdens de buurspraak werden gemaakt, kwamen aanvankelijk voor rekening van de Buurt. Aangezien de buurtinkomsten zeer gering waren, werd dit in 1687 afgeschaft. Wel zou men, zo het kon lijden, bij gelegenheid een ton bier geven. Nu bestonden enkele boeten uit het moeten leveren van een ton bier, zodat deze tractatie niet altijd een even zware belasting voor de buurkas zal hebben betekend.

Dat de zorg van de Buurt verder ging dan het beheer der gemeene gronden bleek reeds uit de taak van de scheuter. Bovendien werd in 1774 besloten dat een schouw over de schoorstenen zou worden ingesteld, met het houden waarvan de buurmeesteren werden belast. Voorts komen herhaaldelijk resoluties voor met betrekking tot het onderhoud van de wildgraaf, een wal met een droge gracht ervoor, die diende om het wild buiten de landerijen te houden. Ook het schoonhouden van tochtsloten en waterlossingen was een regelmatig terugkerende zaak.

Verder werd opgetreden tegen lieden die dode paarden, koeien en schapen onbegraven langs de gemene wegen hadden laten liggen, soms zelfs ondanks aanmaningen van de scheuter.

Zoals ook in andere buurten het geval was, werden bepaalde werkzaamheden door de naburen in gemeenschappelijke arbeid

verricht. Dit blijkt onder meer uit een resolutie uit het jaar 1727, waarin de meester-chirurgijn werd vrijgesteld van het meent- en buurtwerk, mits hij daarvoor aan de Buurt een half vat bier ten beste gaf.

De Buurt schijnt een tijd van verval te hebben doorgemaakt. In 1822 namelijk roept de schout van Ede alle meerderjarige geërfd en van Lunteren en Meulunteren op tot een vergadering om het beheer der buurtzaken weer in goede banen te leiden. Er werden toen weer een buurrichter, alsmede vier buurmeesters en een scheuter benoemd.

Hoewel op 5 juli 1852 werd besloten de buurtgronden de eerstvolgende 33 jaren niet te verdelen, welk besluit in 1865 nog eens werd bekrachtigd, ging men op 16 mei 1886 toch over tot een vrijwillige verdeling, zulks op grond van de Markenvet 1886.

Het verdelingsplan werd in 1888 aangenomen. De laatste Buurspraak vond plaats op 12 oktober 1891.

Het initiatief tot de verdeling ging vooral uit van de heer J.W.Th.W. van den Ham, gedurende de periode 1863-1884 notaris te Lunteren.

Hij zag in de heide een bron van werkverschaffing in het toen nog arme Lunteren en meende dat bij verdeling van de grond onder de deelgerechtigden meer gedaan kon worden ter bestrijding van de armoede.

Toen in 1888 het verdelingsplan werd goedgekeurd liet van den Ham weten, dat hij bereid was de reepjes grond waarin de buurt-heide was verdeeld, van de eigenaren over te nemen. Daar dezen ook liever geld ontvingen dan de voor hen vrijwel waardeloze heideperceeltjes, kon de oud-notaris al spoedig beschikken over een aaneengesloten gebied van 130 hectaren.

Dit gebied liet hij beplanten, zodat na verloop van tijd een goed groeiend opgaand bos verrees.

Op grond van een in 1904 opgesteld testament werd het bos na het overlijden van de oud-notaris van den Ham in 1912 eigendom van de Lunterse bevolking.

De naam Buurtbos is dan ook een herinnering aan de oude Buurt van Lunteren en Meulunteren.

* * * * *

Enkele uitspraken, opgetekend uit de resolutieboeken van de Buurt Ede-Veldhuizen.

1633. Datmen nu voortaan alle Jaer opten 1en Sondach na St. Geert Buyrspraeck sal holden.
1633. Dat alle hout, messen, puijn, ofte andere vuylicheyt, alsmede wagens ende karren van de staet sal blijven. ende Byrmeysteren den eersten dach van alle maenden die schouwe sullen veuren.
1634. Dat oock niemant eenige plusen ofte mestvaelden in de meulensteegh sal mogen leggen, bij pene van een daelder.
1635. Roetert is tot Schoeter gecontinueert.
1638. Dat niemant geoorlooft sal sijn in eens anderen sloten mit schaepen beesten of peerden te hoyen op pene van geschut te worden.
1648. Dat die steegh ten westen van die Edermeen gelegen soo haest doenlijk met ghemeijne warck verhoogt sal worden ten eijnde die Veenen gebruijckt cunnen worden.
1649. Ende ume te verhinderen dat die wateren van Maanen ende Velthuijsen niet over die spennit steege en loopen, soo is goet gevonden dat deselfde steegen ter eerster gelegentheijt besichtigt sal worden.
1649. Datmen van nu voortaan uijt die gemeijne hooijlanden sal blijven wes die lesten opper uijt het velt is.
1658. De gebruijkers van de hooijlanden ten zuiden ende noorden vanden Doesborgerdijck gelegen, sullen die slooten naer behooren moeten opgraven, bij pene daertoe staende.
1661. Vermits de ongelegentheden, soo is geresolveert dat die buijspraeck woensdach na St. Getruijden dach sal wesen.

B.L. Jager.

* * * * *

De buurt Doesburgerachterveen en de Fliert door J. Das

Het archief van de buurt Doesburgerachterveen, een enkele maal ook wel Heerenveense Buurt genaamd, bestaat slechts uit één deel, waarin de resoluties zijn opgenomen alsmede de buurt-rekeningen.

Het deel begint in 1790 en wordt besloten in 1922, het jaar der opheffing van de buurt.

Omtrent het ontstaan van deze buurt is niets bekend.

Het grondgebied bevatte, althans in de vorige eeuw, Ederveen, het Doesburgerachterveen en de Fliert, welk laatste gedeelte in de kadastrale gemeente Lunteren is gelegen.

Of Ederveen altijd tot deze buurt heeft behoord lijkt mij onwaarschijnlijk. In 1661 namelijk werd op de buurtspraak van Ede-Veldhuizen een buurmeester voor Ederveen aangewezen en ook overigens blijkt, dat deze buurt er in die tijd bemoeienis had.

Er waren twee buurmeesters, die werden aangeduid als eerste en tweede buurmeester. Zij hadden twee jaar zitting als zodanig.

De eerste buurmeester beheerde de "buurtbuil", dat wil zeggen dat hij het financiële beheer van de buurt voerde.

Op de buurspraak, die jaarlijks, meestal in maart, te zijnen huize werd gehouden, legde hij rekening en verantwoording af van zijn financieel beleid. Na goedkeuring hiervan gaf hij de buurtbuil over aan de tweede buurmeester, die dan eerste buurmeester werd. De afgaande eerste buurmeester benoemde vervolgens, met goedkeuring der op de buurspraak aanwezigen, een nieuwe tweede buurmeester, die dan weer na een jaar eerste buurmeester werd.

Het was regel, dat alleen de eigenerfden tot buurmeester konden worden verkozen. Aan deze regel schijnt niet altijd de hand te zijn gehouden, maar op de buurspraak van 29 maart 1893 wordt dit nadrukkelijk als een oud gebruik vastgesteld.

Een buurrichter schijnt er aanvankelijk niet te zijn geweest. Op 22 februari 1858 wordt voor het eerst melding gemaakt van de verkiezing van deze funktionaris, die dit ambt voor de tijd van zes jaar zal bekleden. Gedurende de laatste jaren van de buurt werd geen buurrichter meer benoemd, ook eerder kwam het wel

eens voor dat men de funktie onvervuld liet.

In 1894 wordt voor het eerst een buurschrijver genoemd en wel de heer J. van Wamelen, hoofd van de Openbare Lagere School te Ederveen, die voor zijn werkzaamheden een "salaris" genoot van f 2,50 per jaar.

Na zijn vertrek in 1910 blijkt het nieuwe schoolhoofd T.C. Hootsen als buurschrijver op te treden.

Benoemingsbesluiten zijn niet vastgelegd en het jaarsalaris komt eerst vanaf 1896 op de rekening voor.

Ongetwijfeld heeft de heer van Wamelen ook voor 1894 de werkzaamheden van buurschrijver verricht, maar wordt dan niet als zodanig vermeld.

Zoals reeds gezegd werd de buurspraak jaarlijks, meestal in maart, gehouden ten huize van de eerste buurmeester, sedert 1898 in een der lokalen van de openbare lagere school te Ederveen.

Op deze vergaderingen werd de rekening afgehoord en werden de landerijen, voor zover deze eigendom van de buurt waren, verpacht. Ook komen enkele malen verpachtingen voor van de jacht en van viswater.

Verder was ook het onderhoud van de buurtwegen een regelmatig terugkerend onderwerp van zorg. Overigens werden de zorgen verlicht door een halve ton bier, twee pond tabak en de nodige pijpen aan de aanwezigen te verstrekken.

Op 13 maart 1830 werd met algemene stemmen besloten, dat in het vervolg bij het gemeenschappelijk in orde maken van de buurtwegen iedere keer één kan jenever zal worden gebruikt.

In het buurboek komen nog enkele zaken voor welke ik U niet wilde onthouden.

In de maand april van het jaar 1861 wordt aan de gemeente Ede grond, bestaande uit bouw- en weiland, gelegen aan de Dwarsweg te Ederveen, verkocht tegen de prijs van f 150, --, zulks om aldaar een openbare lagere school op te richten. Deze school kwam gereed in 1862 en heeft tot 1 april 1939 als zodanig dienst gedaan.

In 1888 werd besloten tot het verharderen met sintels van de weg om de buurt, beginnende bij de school. De belanghebbenden zouden kosteloos de daartoe benodigde sintels aanvoeren, terwijl

het toezicht op het werk werd opgedragen aan enkele naast aangrenzenden. De gemeente Ede zou de baan van de weg gereedmaken.

Tijdens de buitengewone buurspraak van 27 augustus 1889 werd besloten grond af te staan voor het oprichten van een gebouw "dat moet strekken als plaats voor samenkomst, waar Gods woord, volgens de rechtzinnige begrippen, verkondigd wordt". Het was niet de bedoeling een gebouw voor een bepaald kerkgenootschap op te richten. Voordien werden in de openbare school ook al Godsdienstoefeningen gehouden, aanvankelijk door predikanten uit Ede, later door oefenaars, maar men kreeg toch behoefte aan een voor dit doel meer geschikte ruimte. Toen dan ook het bij Koninklijk Besluit van 10 november 1889, nr. 18 als rechtspersoon erkende zedelijk lichaam "Comité ter bevordering van Godsdienst in Ederveen" verzocht grond af te staan voor genoemd gebouw, werd hiertoe dan ook met op een na algemene stemmen besloten. De koopsom ten bedrage van f 10,-- werd door de Buurt aan het Comité teruggegeven. Reeds in het zelfde jaar en wel op 14 oktober kon het gebouw worden ingewijd door de heer Hs. Roelofsen, die daar als oefenaar optrad. Eerst later, maar dit valt buiten het bestek, komt deze aangelegenheid in verband met de Ned. Hervormde Kerk.

In deze Buurt, en dat zal ook elders wel het geval zijn geweest, stelden de boeren, voor zover zij een of meerdere paarden bezaten, zich beschikbaar om bij begrafenissen de dode te rijden. Als gevolg van het toenemen der bevolking werd het noodzakelijk deze aangelegenheid nader te regelen. In 1899 wordt dan ook besloten, dat dit bij toerbeurt zal geschieden en wel te beginnen bij een op de buurtspraak daartoe aangewezen boer, die, wanneer hij zijn beurt had waargenomen, zijn buurman moest waarschuwen, zolang tot iedereen zijn beurt had gehad. Dit systeem bleek niet te voldoen. Reeds in 1903 werd een lijst opgesteld van paardenbezitters die voor het rijden van het lijk werden aangewezen. De boeren deden dit kosteloos en moesten nogal eens het werk onderbreken. Dit zal dan ook wel de oorzaak zijn geweest, dat het gebruik in 1914 werd afgeschaft.

Het onderhoud van de buurtwegen werd voor de Buurt een toe-

nemende last, waar men op den duur toch wel vanaf wilde. In 1901 is voor het eerst sprake van plannen om de eigendommen der Buurt met lusten en lasten over te dragen aan de Gemeente Ede. Het blijft bij de plannen en voorlopig wordt er niet meer over gerept. In 1915 komt deze aangelegenheid opnieuw ter sprake, maar de vergadering vindt een en ander van te ingrijpende aard en stelt het uit, ook om een groter aantal "leden" in de gelegenheid te stellen zijn mening uit te spreken. Van lieverlede begon men in te zien dat deze plannen de enige oplossing vormden en op 22 april 1922 werd dan ook besloten de bezittingen met lusten en lasten over te dragen aan de Gemeente Ede, die de eigendommen bij raadsbesluit van 23 mei 1922 overnam. Een uitzondering werd gemaakt voor enkele bomen langs de Onderweg en de Brinklandseweg, die eigendom bleven van hun bezitters.

- Weet u: dat oud-edes veel nieuwe leden nodig heeft, en wij hopen dat onze leden hiervoor gaan zorgen.
- weet u: dat de doesburgermolen tijdens het 25 jarig jubileum van onze koningin verlicht was, oud-edes had dit verzorgd.
- weet u: dat de vereniging nog behoefte heeft aan leden die daadwerkelijk willen helpen om onze voorwerpen te onderhouden en te repareren.
- weet u: dat de redactie van dit blad gaarne uw op- of aanmerkingen wil weten, aangaande de zandloper.
- weet u: dat deze zelfde redactie ook van onze leden of vrienden kopij wil ontvangen, en ze ook laat afdrukken.
- weet u: dat er (hoe bestaat het) zeer gunstig is gereageerd op de contributie verhoging van f 5.-- naar f 10.-- per jaar.
- weet u: dat de redactie gaarne wil weten of iemand nog een goede 2e hands schrijfmachine te koop heeft maar er is niet veel geld voor beschikbaar.
- weet u: dat het laatste reisje van de vereniging oud-edes voor enkele leden wat laat was.
- weet u: dat tellen tot 50, voor enkele oud-edesaren zeer moeilijk is.
- weet u: dat schrijver dezes u allen zeer goede feestdagen wenst.
- EDENEES.

DE SPAARBANK VOOR EDE ANNO 1872

Een eeuw de vertrouwensinstelling

van vele duizenden spaarders.

De Spaarbank ook voor U !

'n Bondsspaarbank, moderne gezinsbank

voor alle bankzaken.

Koffie Thee
bexoek onder-
weg verjaardag
neem maar mee
...koekjes van

Nobo

zijn,
nog maar gerust:
de lekkerste ovenverse koekjes

Hó uit de bakkerij!